

30. Yleiset työt

Yleisten töiden lautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Yleisten töiden lautakuntaan kuuluivat v. 1961 puheenjohtajana os. pääll. Valtter Laitinen, varapuheenjohtajana yli-ins. Harald Backman sekä jäseninä: kirvesmies Vilho Aittomäki, dipl.ins. Ilmari Helanto, varat. Gustaf Laurent, sos. pääll. Aarne Leskinen, leht. Aarre Loimaranta 14. 6. saakka ja sen jälkeen hänen tilallaan valtiot. tri Weijo Wainio ja vm. jäsenen tilalla 11. 10. lukien dipl. ins. Henrik Kalliala, dipl. ins. Terttu Raveala sekä viilaaja Veikko Vanhanen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli apul. kaup. joht. Hjalmar Krogius. Lautakunnan sihteerinä toimi lainop. kand. Olavi Juuti.

Lautakunta kokoontui 48 kertaa ja käsitteli 2 162 asiaa. Kirjeitä lähetettiin 632

Lautakunnan kertomusvuoden aikana tekemistä päätöksistä ja esityksistä sekä antamista lausunnoista mainittakoon seuraavat tärkeimmät, jotka on ryhmitelty rakennusviraston eri toimialojen mukaan:

Katurakennusosaston toimialaan kuuluvat. Päätökset. Lautakunta päätti, että katurakennusosasto sai toistaiseksi aloittaa osaston omaa työvoimaa käyttäen talousarviossa pääomamenoihin merkityillä määrärahoilla suoritettavia katu- ja viemärialueen uudistustöitä, lukuun ottamatta jäteveden puhdistuslaitosten rakennustöitä, väestönsuojien ym. tunnelitöitä sekä sillanrakennus- ja kestopäällystystöitä, joiden osalta osaston oli tehtävä lautakunnalle eri esitykset siitä, saiko niiden suorittamisessa käyttää osaston omaa työvoimaa vai oliko ne annettava urakalla tehtäväksi (6. 2. 297 §).

Keski-Kallion väestönsuojan ajokäytävän ja suojan keskimmäisen osan louhiminen annettiin urakalla suoritettavaksi Rakennus Oy. Kivikovalle 51.25 mmk:n urakkahinnasta (13. 3. 530 §).

Katurakennusosasto oikeutettiin antamaan kertomusvuoden valuasfalttipäällysteet Oy. Viarectan suoritettavaksi tarjouksen mukaisesti. Kuitenkin saatiin käyttää muitakin tarjouksen tehneitä liikkeitä sikäli kuin kaupungille kulloinkin olisi edullisinta (24. 4. 741 §).

Vilhovuorenkujan kalliosuojan peruskorjaustöiden rakennus-, koneisto- ja sähkötyöt päätettiin antaa Rakennustoimisto Laatubetoni Oy:n suoritettavaksi 24.419 mmk:n urakkahinnasta (15. 5. 863 §).

Lapinlahden sillan penkereitä varten tarpeellinen ruoppaus päätettiin antaa Insiööritoimisto Oy. Veston suoritettavaksi hintaan 245 mk/m³ sekä em. penkereiden

täyttö tanskalaisen toiminimen J. G. Mouritzen & Co A/S suoritettavaksi (2. 6. 1946 a §).

Siltamäen pumppaamon rakennustyöt päätettiin antaa Insinööritoimisto Oy. Veston suoritettavaksi 17.95 mmk:n urakkahinnasta (12. 6. 1 053 §).

Kuusisaaren sillan rakennustyöt päätettiin antaa Erector Oy:n suoritettavaksi (19. 6. 1 086 §).

Suutarilan pumppaamon rakennustyöt, varavoima-aseman hankintaa lukuun ottamatta, päätettiin antaa Ravekta Oy:n suoritettavaksi 37.814 mmk:n urakkahinnasta (31. 7. 1 318 §), painejohdon sivuun rakennettavan betoniviemärin rakennustyö Helsingin maalaiskunnan rakennustoimiston suoritettavaksi 6.7 mmk:n hinnasta (11. 9. 1 516 §) sekä pumppaamon varavoimakoneiston hankinta Masino, Wikberg & Co:n suoritettavaksi hintaan 11.26 mmk (20. 11. 1 928 §).

Pukinmäen pumppaamon rakennus-, koneisto- ja sähkötyöt päätettiin antaa kokonaisurakkana Oy. Yleiselle Insinööritoimistolle 52.004 mmk:n urakkahinnasta (14. 8. 1 358 §).

Toukolan sekä Vallilan kalliosuojan louhintatyöt päätettiin antaa Elovuori & Co Oy:n suoritettavaksi, edellinen 21.75 ja jälkimmäinen 22.95 mmk:n urakkahinnasta (9. 10. 1 679 §, 27. 11. 1 974 §) sekä Niemenmäen kalliosuojan louhintatyöt Rakennus Oy. Kivikovalle 37.95 mmk:n urakkahinnasta (16. 10. 1 715 §).

Viikin puhdistamon ilmanpuristinkoneiston hankinta päätettiin antaa S. G. Tuderus Oy:n suoritettavaksi hintaan n. 22.2 mmk vapaasti Helsingissä (6. 11. 1 842 §).

Herttoniemen siirtolapuutarhan kohdalle tulevan Herttoniemen pikatien pohjoisen ajoneuvosillan sekä Herttoniemen pikatien ja Linnanrakentajantien risteykseen tulevien kiertoympyräsiltojen rakentaminen päätettiin antaa Insinööritoimisto Oy. Veston suoritettavaksi 45.4 mmk:n kokonaisurakkahinnasta (11. 12. 2 066 §).

Esitykset kaupunginhallitukselle koskivat mm. seuraavia asioita: polkupyörä- ja jalankulkutien rakentamista Munkkiniemestä Munkkivuoreen (6. 2. 294 §); eräiden katu- ja viemäritöihin varattujen määrärahojen käyttöä tai määrärahan saamista ko. tarkoituksiin ym. (13. 2. 351 §, 20. 2. 393 §, 20. 3. 562 §, 24. 4. 739 §, 8. 5. 821, 826 §, 15. 5. 860 §, 5. 6. 986 §, 23. 10. 1 766 §, 18. 12. 2 092 §); rakennuslaissa tarkoitettujen kadun ja viemärin keskimääräisten kustannusten vahvistamista katurakennusosaston laatiman selvityksen mukaisesti (20. 2. 394 §); seuraavien alueiden viemärisuunnitelmien ja katupiirustusten vahvistamista: Suursuon, Lauttasaaren ja Pirkkolan asuntoalueen, Takkatien pienteollisuusalueen sekä Puotilan II asuntoalueen (20. 2. 396, 397 §, 20. 3. 562, 563 §, 10. 4. 662, 663 §, 9. 10. 1 670, 1 671 §); Kuusisaaren ja Munkkiniemen välisen sillan ja penkereen suunnitelmia (27. 2. 445 §); Länsiväylää koskevien suunnitelmien hyväksymistä, niiden sekä Lapinlahden sillan suunnitelman lähettämistä tie- ja vesirakennushallitukselle tarkastettavaksi ja tiealoitteen tarkoittamia toimenpiteitä varten (6. 3. 487 §); kaupungin määräämistä tienpitäjäksi Kuusisaarentien oikaisu- ja parannustyön osalta (20. 3. 564 §); seuraavien piirustusten hyväksymistä: Toukolan ensiapuaseman (10. 4. 657 §), Vallilan kortteleiden n:o 556 ja 585 yhteisen väestönsuojan (23. 5. 897 §), Niemenmäen väestönsuojan (23. 5. 898 §), Meilahden kalliosuojan (12. 6. 1 049 §) sekä Tiilimäen väestönsuojan peruskorjauksen (13. 11. 1 877 §); Herttoniemen puhdistamon laajentamiseen tarvittavan määrärahan ylittämisoikeutta (8. 5. 813 §); määrärahan saamista liikennejärjestelyihin Hämeentiellä ja Unionin- ja Liisankadun risteyksessä (8. 5.

828 §); Ruoholahden siltaa varten merkityn 100 mmk:n määrärahan käyttöoikeutta (31. 7. 1 305 §), sillan piirustusten hyväksymistä ja rakennustöiden teettämistä urakoitsijalla (28. 8. 1 430 §); rakennustoimikunnan asettamista Lapinlahden sillan rakentamistyön valmistelua ja toteuttamisen valvontaa varten (9. 10. 1 664 §); Itäiselle moottoritiele rakennettavan alikulkusillan pääpiirustusten vahvistamista (9. 10. 1 674 §); Vantaan- ja Keravanjoen itärannan kokoojaviemärisuunnitelman vahvistamista (30. 10. 1 817 §); korvauksen hakemista valtiolta kauko- tai kauttakulkuliikenteelle tärkeiden katujen rakentamisesta (6. 11. 1 840 §); neuvottelemista Helsingin maalaiskunnan ja Saseka Oy:n kanssa Puodinkylän lahteen viettävän viemäristön jätevesien pumppaamisesta maalaiskunnan alueelle Nordsjön lahden rannalle rakennettavaan yhteiseen puhdistamoon sekä kaupungin edustajien nimittämistä ko. neuvotteluihin (27.11. 1 977 §).

Lausunnot kaupunginhallitukselle koskivat seuraavia asioita: Vantaan vesistön ja Vartiokylän lahden vesialueen suojelua (16.1. 137, 138 §); eräitä katukorvausasioihin liittyviä toimenpiteitä (16.1. 140 §); katujen ja teiden rakentamista, kunnostamista ym. (16.1. 142 §, 20.3. 561 §, 15.5. 858 §, 5.6. 974 §, 25.9. 1 571 §); tienvarsien vesakkojen poistamista ja maatumassa olevien merenlahtien täyttämistä (13.2. 353 §); tie- ja vesirakennushallituksen pyytämää lausuntoa katselmuksen toimittajan ehdotuksesta erään paikallistien päätekohtaan määräämiseksi (13.2. 354 §); sopimusehdotusta Helsingin maalaiskunnan alueelta tulevien jätevesien johtamisesta Viikin jätevedenpuhdistamolle (20.2. 399 §); kaupungin kaduissa tehtävien kaivuiden suoritus- ja valvontataksan ulottamista koskemaan myös satamalaitosta (6.3. 488 §); Pirkkolan urheilu- puistoalueen käyttösuunnitelman hyväksymistä (6.3. 489 §); Katajanokan kanavan seudun liikenteen järjestelyä (27.3. 610 §); Lauttasaaren sillan liikennevalvonnan järjestelyä (27.3. 611 §); Ruoholahden sillan ja Lapinlahden sillan suunnitelmien tarkistamista ja vahvistamista (17.7. 1 257 §, 11.9. 1 507 §); kadun ja viemäriin keskimääräisten rakentamiskustannusten selvitystä, siitä annettua lausuntoa ja sitä vastaan tehtyjä muistutuksia (4.9. 1 460 §); rakennuslain mukaisen avustuksen anomista kaatuun liittyvän kallirakenteisen sillan rakentamista varten (9.10. 1 663 §) sekä tie- ja vesirakennushallituksen päätöstä kauko- tai kauttakulkuliikenteelle tärkeiksi katsottavista kaduista ja sisäasiainministeriön päätöstä tällaisten katujen ajoradan rakentamiskustannusten korvaamisesta (29.12. 2 160 §).

Puhtaanapito-osaston toimialaan kuuluvat. Esitykset kaupunginhallitukselle koskivat mm. seuraavia asioita: Herttoniemeen rakennettavan hiekkasiilon suunnitelmaa (6. 3. 476 §); autotallitilan vuokraamista liikennelaitokselta Vallilan hallista (20. 3. 573 §); »puhtaanapitoviikon» järjestämistä kertomusvuonna (27. 3. 601 §) sekä jätteiden käsittelypaikkojen ja -laitosten hoitoa ja kunnossapitoa varten varattujen määrärahojen ylittämistä (25. 9. 1 559 §).

Lausunnot. Kaupunginhallitukselle annetut lausunnot koskivat seuraavia asioita: Oulunkylän kiinteistöyhdistyksen kyselyä talviaurausten kustannusten jakautumisesta (6. 3. 475 §); yleisen mukavuuslaitoksen rakentamista Kauppatorille (31. 7. 1 297 §); Jumenkaatopaikan sijoittamista Eläintarhan lahden rannalle (18. 12. 2 081 §); hylättyjen autojen varastopaikan vartiointin tehostamisesta (18. 12. 2 083 §).

Talorakennusosaston toimialaan kuuluvat. Päätökset. Kaisaniemen kansakoulun peruskorjaustyöhön kuuluvat putkityöt päätettiin tilata Vesijohtoliike Huber Oy:ltä hintaan 11.502 mmk (2. 1. 67 §); Eteläsataman varasto-

rakennuksen peltityöt päätettiin antaa kokonaishintaurakkana rakennusviraston konevarikon suoritettavaksi hintaan 6 112 170 mk (6. 2. 302 §); päätettiin oikeuttaa talorakennusosasto tilaamaan Kansakoulukatu 3:ssa sijaitsevan ammattikoulun lämpöjohtojen uusimistyö urakkahintaan 5.828 mmk Putkityö Oy:ltä (10. 4. 673 §); sähkölaitoksen muuntamot päätettiin antaa Rakennusliike Leo Limon rakennettavaksi kokonaishintaan 6.25 mmk (17. 4. 712 §); Roihuvuoren vanhainkodin hissityöt päätettiin antaa Kone Oy:lle hintaan 8 575 056 mk (15. 5. 864 §), sähkötyöt Keskusosuusliike Hankkijalle kokonaisurakkana hintaan 28.793 mmk (29. 5. 941 §), pää- ja asuinrakennusten ilmanvaihtotyöt Aerator Oy:lle hintaan 11.066 mmk (17. 7. 1 281 §), putkityöt Vesijohtoliike Onninen Oy:lle hintaan 40.112 mmk (17. 7. 1 282 §) sekä ovien ja ikkunoiden toimitus OTK:n Puu Oy:lle hintaan 7.557 mmk (11. 9. 1 519 §); Toivolan oppilaskodin sähkötyöt päätettiin antaa Sähkösisu Oy:lle kokonaisurakkana hintaan 6.536 mmk (17. 7. 1 283 §) sekä talous- ja hallintorakennuksen vesi- ja viemärijohtotyöt vesilaitokselle arviohintaan 7.2 mmk ja lämmityslaitostyöt Vesijohtoliike Onninen Oy:lle urakkahintaan 12.971 mmk (11. 9. 1 518 §); Pitäjänmäen kytkinaseman louhintatyöt päätettiin antaa yksikköhintaurakkana Elovuori & Co Oy:n suoritettavaksi (2. 10. 1 624 §); Kaupungintalon eräiden julkisivujen perustusten vahvistustyö päätettiin antaa Kreuto Oy:n suoritettavaksi tarjouksen mukaisesti (9. 10. 1 680 §) sekä Koskelan sairaskodin hissityöt Kone Oy:lle hintaan 5 647 488 mk (27. 11. 1 975 §). Lisäksi lautakunta päätti tilata kaupunginteatterin suunnittelutyön arkkit. Timo Penttilältä sekä Kaupungintalon korttelin saneeraustyön suunnittelun arkkit. Aarno Ruusuvuorelta (23. 5. 902 §).

Esitykset. Kaupunginhallitukselle tehdyistä esityksistä mainittakoon: seuraavien piirustusten hyväksymisen puoltaminen: teurastamon bensini- ja öljyvaraston muutostyön (16. 1. 135 §); rakennusviraston Oulunkylän varastoalueen G-rakennuksen (23. 1. 194 §); Porolahden, Vallilan, Kylänevan, Puistolan, Kaisaniemen sekä Eläintarhan kansakoulujen muutos-, korjaus- tai lisärakennustöiden (20. 2. 402 §, 27. 3. 618 §, 29. 3. 935, 936 §, 11. 12. 2 053, 2 055 §); Koskelan sairaskodin uuden D-rakennuksen, F-rakennuksen peruskorjaustyön sekä väestönsuojan (13. 3. 522 §, 29. 5. 937 §); eräiden sähkölaitoksen muuntamoiden (20. 3. 571 §); Toivolan oppilaskodin talous- ja lämpökeskusrakennuksen sekä hallinto- ja asuntolarakennuksen (8. 5. 808 §); Roihuvuoren vanhainkodin asuntolarakennuksen (15. 5. 854 §); Herttoniemen palovartioaseman sauna- ja talousrakennuksen (17. 7. 1 276 §); Tullinpuomin leikkipuiston keskusrakennuksen (14. 8. 1 351 §); Maunulan vanhusten asuntolan (28. 8. 1 424 §); Pitäjänmäen sähköaseman (11. 9. 1 510 §); Roihuvuoren lastentalon (27. 11. 1 969 §) sekä Etelä-Haagan lastentarha- ja seimirakennuksen (27. 11. 1 970 §). Lisäksi esitettiin kaupunginhallitukselle, että rakennettavan sosiaalivirastotalon louhinta- ja maatoihin saataisiin ryhtyä ennen pääpiirustusten tultua hyväksytyiksi (27. 3. 616 §) sekä että ko. talon kallioarkistotilan yleissuunnitelma hyväksyttäisiin (27. 11. 1 968 §) ja anottiin lisämäärärahaa Aurooran sairaalan paloturvallisuustöiden suorittamiseksi loppuun (17. 4. 711 §) sekä määrärahaa liikennelaitoksen Vallilan hallin muutostyön suorittamiseen (5. 6. 966 §).

Lausunnot kaupunginhallitukselle koskivat seuraavia asioita: ulkopuolisen asian- tuntijan käyttämistä sisustussuunnittelussa (16. 1. 134 §); Suomen Arkkitehtiliiton Standardisoimislaitoksen avustusanomusta (23. 5. 903 §); Helsingin kaupungin talorakentajat -nimisen yhdistyksen esitystä työllisyystilanteesta ja töiden aloittamisen

kiirehtimisestä) 12. 6. 1 034 §); Marian sairaalan talousrakennuksen (rak. V) peruskorjaustyön pääpiirustusten hyväksymistä (17. 7. 1 271 §); Kesko Oy:n lahjoittaman veistoksen sijoittamista Katajanokalle (21. 8. 1 403 §); Porolahden kansakoulun lisärakennuksen väestönsuojakysymystä (11. 9. 1 512 §); Nikkilän sairaalan saunarakennuksen luonnospiirustusten hyväksymistä (27. 11. 1 962 §); säännöstelypadon rakentamista Sipoonjokeen Nikkilän sairaalan vedensaannin turvaamiseksi (27. 11. 1 967 §); fil. lis. Kauko Rekolan esitystä Lauttasaarella sijaitsevien historiallisten muistomerkkien hoitamisesta (29. 12. 2 158 §).

P u i s t o - o s a s t o n t o i m i a l a a n k u u l u v a t. *Lausunnot* kaupunginhallitukselle koskivat seuraavia asioita: Helsingin ortodoksisen seurakunnan anomusta Pyhän Kolminaisuuden kirkon puiston hoitamisesta (20. 3. 559 §); Kulosaaren puisto-olojen parantamista (10. 4. 655 §); Helsingin puutarhaseuran avustusanomusta (8. 5. 803 §); lasten leikkikentän rakentamista Pajamäkeen (17. 7. 1 245 §); ruokamullan talteenottamista Silvolan tekojärven alle jääväältä alueelta (14. 8. 1 344 §); istutusten lisäämistä Hakaniemeen (14. 8. 1 345 §); Helsingin puutarhanäyttely 61—62:n anomusta avustuksen saamisesta (23. 10. 1 752 §).

H a n k i n t a o s a s t o n t o i m i a l a a n k u u l u v a t. *Päätökset.* Lautakunta oikeutti hankintaosaston tilaamaan Valtionrautateiltä rautatievaihteet lisätarvikkeineen yhteishintaan 11 801 954 mk (6. 2. 301 §); Autola Oy:ltä katukaivon tyhjennysauton hintaan 3.685 mmk (27. 3. 621 §); Witraktor Oy:ltä kaksi Caterpillar pusku- ja kuormastraktoria, joista toinen oli 4 835 614 mk:n hintainen ja toinen hinnaltaan 7 340 004 mk (10. 4. 672 §); Rudus Oy:ltä 14 000 m³ katuhiiekkaa hintaan 660 mk/m³ (23. 5. 907 §) sekä Tiilikeskus Oy:ltä tiiliä kokonaishintaan 10 716 554 mk (23.5. 908 §).

Hankintaosasto oikeutettiin hankkimaan Shell Oy:ltä n. 1 500 000 litraa bensiiniä hintaan 43.74 mk/l (10. 4. 670 §) ja Gulf Oil Oy:ltä n. 1 000 000 litraa kaasuöljyä hintaan 18.09 mk/l (10. 4. 671 §) sekä tekemään sopimukset polttoöljyn hankinnasta Trustivapaa Bensiini Oy:n sekä Esso Oy:n kanssa tarjousten mukaisilla hinnoilla ja ehdoilla (19. 6. 1 085 §).

M u u t e s i t y k s e t, jotka lautakunta teki edellä mainittujen lisäksi, koskivat määrärahan myöntämistä rakennusviraston uuden toimistotalon vihkiäistilaisuuden yhteydessä järjestettävän kahvitarjoilun kustannusten maksamista varten (6. 2. 283 §); lautakunnan luopumista Inkoon kunnassa Stubbölen kylässä sijaitsevasta tilasta (8. 5. 799 §); lautakunnan v:n 1962 talousarvioehdotuksen hyväksymistä (21. 8. 1 405 §); rakennusviraston eräiden kassavarojen ylärajan vahvistamista ja kassa- ja tilitoimiston oikeutta käyttää kantamiaan varoja menojen suorittamiseen (2. 10. 1 608 a §) sekä erityisen komitean asettamista selvittämään lumenkaatopaikkojen sijoituskysymystä (11. 12. 2 049 §).

M u u t l a u s u n n o t, jotka lautakunta antoi eri toimialojen mukaan ryhmiteltyjen lausuntojen lisäksi, koskivat: kysymystä kaupungin töiden teettämisestä yksityisillä urakoitsijoilla (30. 1. 224 §); aloitetta komitean asettamiseksi selvittämään kaupungin mahdollisuuksia työtilaisuuksien järjestämisestä vanhoille henkilöille (27. 2. 430 §); revisioviraston esitystä työurakkasopimuslomakkeen aikaansaamisesta (8. 5. 798 §); vuositilintarkastajien ja revisioviraston irtaimen ja kiinteän omaisuuden tarkastajien v:n 1960 kertomuksia (14. 8. 1 330, 1 331, 1 334 §) sekä viraston

hallinnollisen osaston osastopäällikön viran ja kaupunginarkkitehdin viran täyttämistä (30. 10. 1 802, 1 808 §).

Rakennusvirasto

Viranhaltijat. Rakennusviraston eri osastojen henkilökunnan kokoonpanossa tapahtuivat kertomusvuoden aikana mm. seuraavat muutokset: katurakennusosastoon valittiin 35. palkkaluokan I apulaiskaturakennuspäällikön virkaan dipl. ins. Eero Airio 1. 9., 32. palkkaluokan koneinsinöörin virkaan dipl. ins. Antti Jokela 11. 11., kahteen 30. palkkaluokan insinöörin virkaan insinöörit Kalevi Huttunen 1. 6. ja Eino Pietikäinen 1. 8., 28. palkkaluokan insinöörin virkaan ins. Tauno Santaniemi 1. 7., 26. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak. mest. Lauri Antman 1. 7., kahteen 25. palkkaluokan puhdistamon hoitajan virkaan ylikonemestarit Viljo Lindegren 1. 12. ja Veikko Suvanto 1. 7., kahteen 24. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak. mestarit Paavo Aarnio 1. 12. ja Aatos Virtanen 1. 9., kahteen 22. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak. mestarit Valtteri Ahonen 1. 11. ja Ilmo Koivunen 1. 12., kolmeen 22. palkkaluokan konemestarin virkaan valittiin ylikonemestarit Erkki Pihlapuro 1. 11. ja Jouko Pöyry 1. 9. sekä tekn. Veli Scininen 1. 12., 18. palkkaluokan koneenhoitajan virkaan koneenhoit. Pentti Turunen 1. 2. sekä 20. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak. mest. Aarne Tuomi 1. 1. 1962 lukien.

Talorakennusosastoon valittiin kaupunginarkkitehdin virkaan arkkit. Jaakko Kontio 1. 1. 1962 lukien, 30. palkkaluokan sähköinsinöörin virkaan ins. Vaito Harjukoski 15. 10., 29. palkkaluokan koneinsinöörin virkaan ins. Tapio Mäkipää 15. 12., 29. palkkaluokan sähköinsinöörin virkaan ins. Urpo Hakanen 15. 10., 26. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak. mest. Anders Bengs 1. 4., 25. palkkaluokan korjausteknikon virkaan tekn. Pentti Kärkkäinen 1. 10., 24. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak. mest. Heikki Pääkkönen 1. 6., 22. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rak. mest. Toivo Lehtonen 1. 7., 21. palkkaluokan rakennuspiirtäjän virkaan rak. mest. Hugo Hänninen 1. 8., sekä kahteen 20. palkkaluokan rakennusmestarin virkaan rakennusmestarit Erkki Saarinen 1. 9. ja Reino Vuokko 1. 11.

Puhtaanapito-osastoon valittiin 20. palkkaluokan piirityönjohtajan virkaan työnjoht. Eino Moitus 1. 1. 1962 lukien.

Puisto-osastoon valittiin 21. palkkaluokan työnjohtajien esimiehen virkaan horton. Pekka Jyränkö 1. 7. ja 20. palkkaluokan piiripuutarhurin virkaan puutarhuri Sven Boxström 1. 12.

Hankintaosastoon valittiin 32. palkkaluokan hankintapäällikön virkaan ekon. Leo Molander 15. 11. ja 16. palkkaluokan inventoijan virkaan varastokirjanpit. Simo Syrjänen 1. 6.

Hallinnollisen osaston 30. palkkaluokan kansliatoimiston sihteerin virkaan valittiin lainop. kand. Olavi Juuti 1. 12.

Yleiseen osastoon valittiin 36. palkkaluokan osastopäällikön virkaan tp. apul. kaup. ins. Lemmitty Salmensaari 1. 10., kassa- ja tilitoimiston 30. palkkaluokan kamreerin virkaan ekon. Aarre Sinisalo 1. 8. sekä 17. palkkaluokan kirjanpitäjän virkaan toim. apul. Dolly Ripper 15. 11., konevarikkoon valittiin 34. palkkaluokan varikonpäällikön virkaan dipl. ins. Timo Kareoja 15. 12., 20. palkkaluokan toimis-

tonhoitajan virkaan kirjanpit. Olavi Kinnunen 1. 7. ja 16. palkkaluokan kirjanpitäjän virkaan toim. apul. May Virtanen 15. 8.

Rakennusviraston eri osastoista erosivat tai siirtyivät eläkkeelle seuraavat henkilöt: katurakennusosastosta ins. Tuukka Tarkka 1. 5., rak. mest. Georg Renqvist 1. 7., I. apul. katurak. pääll. Kaarlo Laurila 2. 9., piirtäjä Niilo Silvanto 1. 8., insinöörit Kaarlo Kettunen 17. 7. ja Raimo Lind 17. 1., konemest. Kauko Majuri 31. 8., rak. mest. Toivo Kolppo 2. 11., dipl. ins. Paavo Pyhalahti 31. 10., konemest. Eero Leiviskä 15. 11., rak. mest. Martti Lampinen 30. 11.; talorakennusosastosta kanslisti Taina Forsman 2. 3., rakennusmestarit Uno Liusvaara 7. 3., Pentti Seppänen 17. 4. ja Arvi Lötjönen 21. 7., varat. Kalervo Juurinen 16. 8., kirjanpit. Reijo Koskela 16. 9.; puhtaanapito-osastosta piirityönjoht. Frans Antman 1. 12.; puisto-osastosta piiripuu-tarh. Johannes Vehviäinen 1. 10.; hankintaosastosta inventoija Gustaf Lindroth 31. 5. ja hankintapääll. Mikko Pulkkinen 1. 10.; konevarikosta toim. esimies Nils Nyström 31. 5.; tiliosastosta kamr. Ragnar Brandt 11. 5. ja toim. apul. Marianne Lindström 30. 9.

Puhtaanapito-osaston piirityönjoht. Jarl Rasmussen sekä puisto-osaston työnjohtajien esimies Viljo Virta kuolivat kertomusvuonna.

Työntekijäin lukumäärä. Seuraavasta ilmenee rakennusviraston työntekijäin lukumäärä kunkin kuukauden lopussa:

Kuukausi	Katurakennusosasto	Puhtaanapito-osasto	Talorakennusosasto	Puistoosasto	Hankintaosasto	Konevarikko	Yhteensä
Tammikuu	933	1 034	815	139	62	260	3 243
Helmikuu	1 019	996	813	147	61	254	3 290
Maaliskuu	1 133	761	813	289	58	257	3 311
Huhtikuu	1 117	676	817	372	63	251	3 296
Toukokuu	1 052	663	806	531	60	253	3 365
Kesäkuu	1 108	678	880	557	57	269	3 549
Heinäkuu	1 102	673	948	537	58	264	3 582
Elokuu	1 073	667	826	509	55	255	3 385
Syyskuu	1 047	658	760	446	55	250	3 216
Lokakuu	1 042	653	738	401	56	253	3 143
Marraskuu	1 011	644	741	368	56	257	3 077
Joulukuu	968	921	737	166	54	259	3 105

Työntekijäin vuosilomat. Vuosilomaa myönnettiin 4 022 työntekijälle yhteensä 85 420 päivää seuraavasti:

30. Yleiset työt

Lomapäivien luku	Katurakennusosasto	Puhtaana-pito-osasto	Talorakennusosasto	Puistoosasto	Hankintaosasto	Konevarikko	Yhteensä
1	10	—	—	—	—	—	10
2	51	28	74	50	1	3	207
3	66	44	83	40	1	8	242
4	3	2	3	—	—	—	8
5	27	86	44	36	—	8	201
6	8	32	33	42	—	5	120
7	1	10	5	2	—	—	18
8	10	19	18	35	—	1	83
9	10	12	9	26	2	4	63
10	1	2	7	1	—	—	11
11	4	7	15	11	—	—	37
12	2	5	9	7	—	2	25
13	—	2	5	1	—	—	8
14	6	6	14	3	—	2	31
15	3	10	7	1	1	1	23
16	1	4	2	1	1	3	12
17	—	11	2	5	—	1	19
18	24	54	66	14	1	12	171
19	—	—	—	—	—	—	—
20	1	3	6	5	2	2	19
21	74	59	59	18	—	18	228
22	3	6	2	2	—	1	14
23	4	4	4	—	—	1	13
24	20	9	19	—	—	15	63
25	10	80	12	3	1	3	109
26	17	24	25	8	4	1	79
27	239	267	335	49	11	85	986
28	4	3	2	—	—	3	12
29	6	4	—	—	—	7	17
30	441	212	217	68	32	75	1 045
31	6	8	3	—	1	—	18
32	11	2	—	—	—	5	18
33	31	12	1	—	1	1	46
34	8	6	—	—	—	—	14
35	4	—	—	—	—	—	4
36	38	2	—	1	—	7	48
Lomaa nauttineita yhteensä..	1 144	1 035	1 081	429	59	274	4 022

Tapaturmat. Kertomusvuoden aikana vahingoittui tapaturmaisesti 1 056 työntekijää, joille tämän perusteella maksettiin vahingonkorvausta 33 092 733 mk. Työntekijät olivat vakuutetut Vakuutusyhtiö Pohjolassa siten, että kaupunki vastasi kaikista vakuutuksista aiheutuneista menoista.

Katurakennusosasto

Henkilökunta. Kertomusvuoden alussa kuuluivat osastoon: katurakennuspäällikkö, I apulaiskaturakennuspäällikkö, II apulaiskaturakennuspäällikkö, yli-insinööri, 7 piiri-insinööriä, käyttöinsinööri, 8 insinööriä, 7 apulaisinsinööriä, tp. insinööri, 55 rakennusmestaria, 2 kemistiä, 3 laboraattoria, 7 mittausteknikkoa, ylikonemestari, asemakonemestari, 3 puhdistamon hoitajaa, 13 konemestaria, 4 koneenhoitajaa, 5 piirtäjää, osastosihteeri, osastokamreeri, 18 toimistoapulaista sekä tp. apulaisvahtimestari.

Vuoden alussa oli avoinna 4 apulaisinsinöörin ja 3 toimistoapulaisen virkaa sekä koneenhoitajan virka.

Kertomusvuoden aikana perustettiin katurakennusosastolle 2 puhdistamonhoitajan virkaa, toinen 1. 7. lukien ja toinen 1. 11. lukien sekä 2 koneenhoitajan virkaa molemmat 1. 1. lukien.

Rakennusviraston uuden organisaation yhteydessä perustettiin osaston suunnittelutoimistoon piirtäjän virka, lakkautettiin 3 toimistoapulaisen virkaa, muutettiin 3 insinöörin virkaa suunnitteluinsinöörin viroiksi ja laboraattorin virat laboratorio-tekniikan viroiksi sekä siirrettiin osastosihteerin virka hallinnollisen osaston kanslia-toimistoon, osastokamreerin virka yleiseen osastoon, 2 toimistoapulaisen virkaa hallinnollisen osaston henkilöasiain toimistoon ja 7 toimistoapulaisen virkaa yleisen osaston kassa- ja tilitoimistoon.

Viroista oli vuoden lopussa avoinna 2 piiri-insinöörin, 6 apulaisinsinöörin ja 3 rakennusmestarin virkaa sekä yksi insinöörin, yksi mittausteknikon, yksi konemestarin, yksi piirtäjän ja yksi toimistoapulaisen virka.

Osaston palveluksessa oli kertomusvuoden alussa työsopimussuhteessa olevia kuukausipalkkaisia: 23 rakennusmestaria, 2 työnjohtajaa, 2 konemestaria, koneenhoitaja, puhdistamon hoitaja, mittausteknikko, 8 mittausmiestä, harjoittelija ja talonmies sekä vuoden lopussa 24 rakennusmestaria, 2 työnjohtajaa, puhdistamon hoitaja, 6 mittausmiestä, 6 harjoittelijaa ja talonmies.

Osaston ns. vakinaisten työntekijäin lukumäärä oli vuoden alussa 925 (ed. v. 1 012), lopussa 968 (966) ja keskimäärin 1 047 (1 028). Suurin lukumäärä, 1 136 (1 110), oli aikana 26. 3.—8. 4. ja pienin, 924 (966), aikana 29. 1.—11. 2. Työssä oli keskimäärin 933 (910), suurimman määrän ollessa 1 079 (1 008) aikana 26. 3.—8. 4. ja pienimmän määrän 668 (645) aikana 16.—29. 7.

Vuosilomaa oli työntekijöillä yhteensä 27 551 (30 018) työpäivää. Varsinaisena lomakautena 1. 5.—30. 9. oli samanaikaisesti lomalla keskimäärin 140 (161) työntekijää, ollen suurin määrä 390 aikana 16.—29. 7. (420 aikana 17.—30. 7 1960.)

Sairauslomalla, tapaturmat mukaan luettuna, oli työntekijöitä vuoden I kolmanneksella keskimäärin 58 (52), II kolmanneksella keskimäärin 47 (45) ja III kolmanneksella keskimäärin 49 (55). Koko vuoden keskiarvo oli 51 (51).

Prosentteissa laskettuna oli sairauslomalla kirjoissa olleista työntekijäin määrästä keskimäärin 4.88 (4.95) % ja työssä olleesta määrästä 5.48 (5.59) %.

Työntekijäin keski-ikä oli 44 (45) vuotta.

Tapaturmien lukumäärä oli 262 (268) eli 28.08 (29.45) % työssä olleiden työntekijäin keskimäärästä 933:sta. Tapaturmien aiheuttamia poissaoloja oli 3 402 työpäivää (3 403), joka vastaa 1.21 (1.23) % keskimääräisen työntekijämäärän mukaan lasketusta työpäivien summasta 280 833 (276 640) päivästä.

Työpäivien lukumäärä oli 301 (304). Kertomusvuonna tehtiin 264 (299) tapaturmailmoitusta. Eläkkeitä selvitettiin 73 (60).

Kirjelmät ym. Osastolle tuli kertomusvuoden aikana kaikkiaan 2 399 (2 438) kirjelmää, joista 688 oli yleisten töiden lautakunnalta, 347 kaupunginhallitukselta, 285 kaupungininsinööriltä tai rakennusviraston eri osastoilta, 804 kaupungin muilta virastoilta tai lautakunnilta, 2 muilta kunnilta, 45 valtion virastoilta ja 228 yksityisiltä.

Osastolta lähetettiin 2 202 (2 203) kirjelmää, joista 389 lausuntoa yleisten töiden lautakunnalle, 700 kaupungininsinööriille tai rakennusviraston eri osastoille, 393 kaupungin muille virastoille, 5 muille kunnille, 16 valtion virastoille ja 699 yksityisille.

Saapuneita laskuja oli 9 486 (10 532) ja lähetettyjä 1 233 (1 410) kpl. Kirjoihin vietiin lisäksi 26 (26) jakolistaa, 58 (55) tarveainevarastolaskua ja 9 (12) kirjoitustarvikelaskua. Lisäksi laskutettiin kuukausittain katurakennusosaston varastoistaan antamista tarveaineista.

Sairausavustusten maksumääräyksiä oli 1 451 (1 778), lopputilejä 555 (678), vuosilomien maksumääräyksiä 729 (613) sekä hautausavustuksia 7 (6) eli yhteensä 2 742 (3 075) maksumääräystä.

Piirustukset ja viemäri-ilmoitukset. Suunnittelutoimistossa laadittiin 487 (558) piirustusta. Muualta tulleita piirustuksia oli 3 236 (3 427) kpl. Viemäriin korkeusilmoituksia annettiin alan liikkeille vesilaitosta varten yhteensä 557 (497) kpl. Viemäriiliittämisiä suoritettiin viemäriiliittämisilmoitusten mukaan 357 (353) ja lisäksi uusittiin viemäriiliitoksia taloviemärien korjausten yhteydessä 46 (25). Kadun aukaisemislupia annettiin yksityisille rakentajille 453 (454).

Kadut ja tiet. T i e l a b o r a t o r i o n tutkimukset kohdistuvat toimintavuonna pääasiassa kestopäällystetöiden valvontaan sekä kiviaines-, maalaji- ja betoniputkitutkimuksiin. Vuoden aikana tutkittiin yhteensä 332 eri näytettä, jotka jakaantuvat eri tutkimusalojen kesken seuraavasti: kestopäällysteet 148, sideaineet 4, kiviainekset betonia varten 45, betoniputket 85, betonisuhteitukset 16, maalajit 21 ja sekalaiset näytteet 13.

Näytteistä suoritettiin yhteensä 903 eri analyysiä ja määrittystä, jotka jakaantuvat tutkimusalojen kesken seuraavasti: kestopäällysteet 470, sideaineet 6, kiviainekset ja maalajit 154, betoniputket 250 sekä muut näytteet 23, yhteensä 903 määrittystä.

M i t t a u s- ja t u t k i m u s t ö i h i n käytettiin kertomusvuonna 10 547 245 mk. Näillä määrärahoilla suoritettiin yhteensä 1 312 eri mittaus- ja tutkimustyötä.

K a t u j e n, t e i d e n ja y l e i s t e n p a i k k o j e n k o r j a u k s i i n ja k u n n o s s a p i t o o n oli kertomusvuoden talousarviossa varattu 135 mmk, ylitysoikeutta kaupunginvaltuusto myönsi 40 mmk. Kustannukset olivat 173 186 875 mk. Katujen ja teiden päällystykseen uusimiseen oli talousarvioon merkittyjä ja edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja yhteensä 70 495 437 mk, josta käytettiin 66 503 918 mk. Käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi lähinnä edellä selostettuihin töihin luettavia tai niihin verrattavia töitä varten 5.47 mmk. Tästä summasta käytettiin 5 017 379 mk.

Katujen ja teiden päällystysten korjauksiin, kunnossapitoon ja uusimiseen sekä uusien teiden päällystämiseen käytettiin 176 400 kg tietervaa, 636 500 kg bitumiemulsiota sekä 234 360 kg paikkausmassaa. Näillä määrillä paikattiin 109 680 m² ajorataa sekä 1 229 m² pihvoja ja käytäviä, yhteensä 110 909 m². Ajoradan pintakäsittelyä suoritettiin 43 000 m² sekä pihojen ja käytävien 750 m² eli yhteensä 43 750 m².

Yksityiset liikkeet suorittivat osaston tilauksesta asfalttitöitä seuraavasti: ajoratojen päällystystä 325 484 m², jalkakäytävien, pihojen ja polkupyöriteiden päällystystä 85 234 m² sekä kanavien päällystystä ja paikkauksia 68 923 m², yhteensä 479 641 m².

Vanhaa nupukiveystä laskettiin uudelleen 9 230 m², vanhaa noppakiveystä 601 m² sekä vanhaa reunakiveä 7 230 jm. Uutta reunakiveä laskettiin 12 529 jm, laattakäytävää tehtiin 629 m², suojatietä 615 m² ja uutta betonikäytävää 932 m² sekä korjattiin vanhaa betonikäytävää 1 208 m².

Yksityiset liikkeet suorittivat myös osaston tilauksesta vanhan nupukiveyksen uudelleen laskua 5 892 m², vanhan reunakiven uudelleen laskua 5 130 jm ja uuden reunakiven laskua 6 190 jm.

Liikenteen järjestelyä varten oli kertomusvuonna määrärahoja käytettävissä 67 mmk, mikä käytettiin kokonaan ko. tarkoitukseen.

Uudet kadut ja tiet. Talousarvioon merkityillä ja kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämällä sekä edellisiltä vuosilta siirtyneillä määrärahoilla suoritettavia uusia katu- ja tietöitä sekä näihin laskettavia muita töitä varten oli kertomusvuonna käytettävissä yhteensä 1 939 201 491 mk, josta käytettiin 1 060 106 672 mk.

Kertomusvuoden aikana suoritetuista katu- ja tietöistä mainittakoon suurimpina: Helsingin-Jorvaksen moottoritie kaupungin alueella 150 200 544 mk, Kuusisaaren silta ja tieliittymät 85 mmk, Itäisen moottoritien Kulosaaren sillan ja Linnanrakentajantien välinen osa eritasoristeyksineen ja liitosteineen, tasoitus- ja päällystystöiden jatkaminen 70 339 955 mk, Sörnäisten sillan tulotiet, töiden jatkaminen 53 162 386 mk, Haagan katurakennustyöt 73 792 167 mk, Oulunkylän katurakennustyöt 39 954 772 mk, Vihdintien Haagan kohdalla olevan osan tasoitus- ja päällystystöiden aloittaminen 30 mmk, Suursuon asuntoalueen katujen ja sen kohdalla olevan Pakilantien osan tasoitus- ja päällystystöiden jatkaminen 29 387 073 mk, Etelä-Kaarelan kerrostaloalueen katujen tasoitus- ja päällystystöiden jatkaminen 24 730 842 mk, Niemenmäen (Munkkiniemen koillisen) asuntoalueen katujen tasoitus- ja päällystystöiden suorittaminen loppuun 26 775 804 mk, Puotilan eteläisen asuntoalueen katujen tasoitus- ja päällystystöiden suorittaminen loppuun 20 477 760 mk, Puotilan pohjoisen asuntoalueen katujen tasoitus- ja päällystystöiden aloittaminen 24 941 215 mk, Käpylätien Koskelan- ja Oulunkyläntien välisen osan töiden jatkaminen 16 102 793 mk, Maunulan asuntoalueen katujen rakentaminen asemakaavan mukaisiksi, töiden suorittaminen loppuun 13.82 mmk, Pihlajamäen asuntoalueen tulotien päällystäminen 13 288 755 mk, Vanhan Porvoontien ja Lahden valtatie välisen ns. rengastien päällystäminen 11 157 178 mk, Sörnäisten rantatien ajoradan leventämisen ja liikennejärjestelytöiden suorittaminen loppuun 10 594 300 mk sekä rakennuslain 78—79 §:ien (asemakaavalain 31—32 §:ien) mukaiset katutyöt 267 453 189 mk.

Uutta katua tasoitettiin seuraavasti: ajotietä 189 968 m², jalkakäytävää 54 320 m² ja polkupyörätietä 10 282 m², yhteensä 254 570 m².

Katuvalaistukseen ja sinisen alueen satamavalaitukseen oli myönnetty määrärahoja kertomusvuodeksi 256.32 mmk. Kustannukset olivat: sähkön kulutus 89 000 004 mk, hoito ja kunnossapito 66 336 996 mk ja korko ja kuoletus 100 983 000 mk.

Yleiset vesipostit ja suihkukaivot. Yleisten vesipostien ja Kauppatorin ym. suihkukaivojen vedenkulutukseen, hoitoon ja kunnossapitoon ym. oli määrärahoja yhteensä 13.5 mmk. Kustannukset olivat: vedenkulutus, suihkukaivojen käyttö ja hoito 964 750 mk, vesipostien hoito ja kunnossapito 247 618 mk, laitteiden arvo, kor-

ko ja kuoletus 8 065 033 mk ja välilliset kustannukset 2 996 048 mk, yhteensä 12 273 449 mk.

Viemärit ja viemärivereden puhdistamot. Viemärit. Kertomusvuonna oli talousarviossa myönnetty 27 mmk viemärien korjauksiin ja kunnossapitoon Kanta-kaupungin alueella. Määrärahaa käytettiin 26 973 129 mk.

Viemärien uusimisiin oli käytettävissä 55 mmk, josta käytettiin 49 358 214 mk. Viemäreitä uusittiin seuraavasti: \varnothing 30 cm 1 333.5 m, \varnothing 40 cm 182 m, \varnothing 50 cm 579 m ja \varnothing 60 cm 12 m. Yhteinen pituus oli 2 106.5 m. Uusituista viemäreistä tehtiin ns. rautatieputkilla 68 m.

Talousarvioon sisältyviä, kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä ja edellisiltä vuosilta siirtyneitä määrärahoja oli uusiin viemäriin ja puhdistamoiden uudisrakennuksiin kertomusvuonna käytettävissä yhteensä 1 388 840 185 mk, josta käytettiin 841 044 404 mk.

Uusia, kaupungin kustannuksella rakennettuja ja käyttöön otettuja yleisiä viemäreitä valmistui kertomusvuonna seuraavasti: \varnothing 6" 735 m, \varnothing 8" 8 m, \varnothing 9" 1 595 m, \varnothing 12" 13 145 m, \varnothing 15" 80 m, \varnothing 40 cm 4 012 m, \varnothing 50 cm 1 737 m, \varnothing 60 cm 1 992 m, \varnothing 80 cm 1 029 m, \varnothing 90 cm 13 m, \varnothing 100 cm 736 m, \varnothing 140 cm 138 m, \varnothing 160 cm 200 m, \varnothing 180 cm 450 m eli viemäreitä yhteensä 25 870 m. Lisäksi valmistui 516 tarkastus-kaivoa, 285 sadevesikaivoa ja tunnelia 684 jm.

Vuoden aikana suoritetuista viemäritöistä ja niiden kustannuksista mainittakoon: Viikin jätevesipuhdistamon kokoojaviemäri- ja pumppaamotöiden jatkaminen 275 464 966 mk, Niemenmäen (Munkkiniemen koillisen) asuntoalueen viemäritöiden suorittaminen loppuun 28 322 747 mk, Puotilan pohjoisen asuntoalueen viemäritöiden aloittaminen 25 836 590 mk, Länsi-Pakilan pääviemäritöiden aloittaminen 25 454 588 mk, Etelä-Haagan luoteisosan viemärit sekä tältä alueelta Kylänevantielle johtava viemäri 22 311 213 mk, Oulunkylän kerrostaloalueen viemäryöt 20 716 872 mk, Myllypuron kokoojaviemäritöiden jatkaminen 15 362 833 mk, Marttilan kokoojaviemäriin jatkaminen Etelä-Kaarelan kerrostaloalueelle sekä Lassilan kokoojaviemäritöiden suorittaminen loppuun 13 457 996 mk, Suursuon asuntoalueen viemärien rakentaminen 10 838 206 mk, Näkinkujan jäteveden pumppaamon viemäri- ja painejohtotöiden jatkaminen 10 171 799 mk sekä rakennuslain 78—79 §:ien (asemakaavalain 31—32 §:ien) mukaiset viemäryöt yhteensä 139 870 770 mk.

Urakoitsijoiden rakentamat Tapanilan ja Tammissalon jäteveden pumppuasemat valmistuivat ja otettiin vastaan, edellinen 6. 3. ja jälkimmäinen 6. 10. Samoin valmistuivat Savilan pumppuaseman muutostyöt, joihin sisältyi koneellisen väljän ja sadesiivilän asentaminen ym., 29. 7.

Keskeneräisiksi jäivät vuoden päättyessä Pukinmäen, Siltamäen, ja Suutarilan pumppuasemien rakennustyöt.

Viemärivereden puhdistamot. Eri puhdistamojen toimintaa arvoseltaessa voitiin todeta, että Kulosaaren pieni puhdistamo parhaiten pystyi selviytymään viemärivereden kokonaismäärästä. Poistovesi oli jatkuvasti niin puhdasta, kuin voitiin vaatia korkeatehoisesti puhdistetulta viemäriveredeltä. Lietteen käsittely ei aiheuttanut haittoja eikä epäsiisteyttä ympäristössä.

Vanhojen puhdistamojen toiminta jatkui suurin piirtein samanlaisena kuin edellisinä vuosina. Käyttö- ja hoitokustannuksiin oli varattu 80 mmk, josta käytettiin

71 549 127 mk. Talin roskienlahottamon käyttöön ja hoitoon varatusta 4.5 mmk:sta käytettiin 2 534 077 mk.

Eri laitosten kesken jakaantuivat kustannukset seuraavasti:

Laitos	Käyttö- ja hoitokustannukset, mk	Vakinaisen henkilökunnan palkkaus, mk	Yhteensä mk
Alppilan puhdistamo	774 258	—	774 258
Savilan pumppuasema	5 873 058	963 988	6 837 046
Nikkilän puhdistamo	860 917	—	860 917
Rajasaaren »	20 056 439	5 292 414	25 348 853
Kyläsaaren »	13 070 288	6 306 068	1) 19 376 356
Talin »	11 568 779	5 126 282	16 695 061
Porolahden pumppuasema	385 752	—	385 752
Heporaudan »	805 756	—	805 756
Herttoniemen puhdistamo	9 407 943	2 168 436	11 576 379
Lauttasaaren »	88 328	1 034 052	1 122 380
Viikin »	47 193	1 038 837	1 086 030
Pienpuhdistamot	423 974	—	423 974
Konalan pumppuasema	884 173	—	884 173
Sotkakujan »	243 600	—	243 600
Kulosaaren puhdistamo	2 249 447	—	2 249 447
Nahkahousuntien pumppuasema	2 636 408	—	2 636 408
Purjehtijankujan »	450 913	—	450 913
Strömsin »	722 569	—	722 569
Munkkiniemen aukion »	257 102	—	257 102
Luoteisväylän »	253 359	—	253 359
Hässelbyn »	382 908	—	382 908
Tapanilan »	56 115	—	56 115
Tammisalon »	49 848	—	49 848
Puistolant »	—	—	—
Yhteensä	71 549 127	21 930 077	93 479 204

Puhdistuslaitoksista oli tuloja seuraavasti: lietteestä Herttoniemessä 37 200 mk, Kyläsaarella 18 600 mk, Rajasaarella 25 200 mk ja Talissa 43 200 mk, kaasusta Kyläsaarella 754 401 mk ja Talin roskienlahottamon kompostista 695 500 mk eli yhteensä 1 574 101 mk.

Kokonaisvesimäärät (luvat tarkoittavat 1 000 m³) olivat Kyläsaarella 3 261, Rajasaarella 9 234, Talissa 6 809 ja Herttoniemessä 5 552; näistä määristä puhdistettiin vain mekaanisesti vastaavasti 1 189, 479, 2 487 ja 701 sekä biologisesti 2 072, 8 755, 4 322 ja 4 851.

Veden laatu (BHK-5 mg/l) oli Kyläsaarella: laitokseen tullut viemäriveresi 340, mekaanisen puhdistuksen jälkeen 230 ja biologisen puhdistuksen jälkeen 66; vastaavat luvut Rajasaarella olivat 264, 151 ja 30; Talin puhdistamossa 216, 110 ja 9; Herttoniemen puhdistamossa 239, 150 ja 60; Kulosaarella 150, 89 ja 10; Alppilassa 132, 89 ja 18; Nikkilässä 158, 124 ja 23; Toivolassa 210, 82 ja 14; Malmilla laitokseen tulleen veden 235 ja biologisesti puhdistetun 115; Pitkäkosken laitoksessa mekaanisesti puhdistetun veden 100 ja biologisesti puhdistetun veden 49.

Laitosten puhdistustehot olivat (%): Kyläsaaren mekaaninen osasto 32, biologinen osasto 71 ja laitoksen kokonaisteho 63; Rajasaaren vastaavat luvut olivat 43, 80 ja 86; Talin puhdistamon 49, 92 ja 79; Herttoniemen 37, 60 ja 70; Kulosaaren 41, 89 ja 93; Alppilan 33, 80 ja 86; Nikkilän 22, 81 ja 85; Toivolan 61, 83 ja 93;

1) Summaan sisältyy ylikonemestarin palkka.

Malmin sairaalan kokonaisteho oli 51; Pitkäkösken laitoksen biologinen puhdistusteho oli 51.

BHK-kuormitukset eri puhdistuslaitoksissa olivat (luvat tonneja) laitokseen tulleen veden Kyläsaarella 1 110, Rajasaarella 2 437, Talissa 1 469 ja Herttoniemessä 1 328; mekaaninen puhdistus poisti likaa Kyläsaarella 359, Rajasaarella 1 042, Talissa 720 ja Herttoniemessä 494; biologinen puhdistus poisti vastaavasti Kyläsaarella 342, Rajasaarella 1 060, Talissa 436 ja Herttoniemessä 437. Mereen lasketut likamäärät olivat Kyläsaarella 409, Rajasaarella 335, Talissa 313 ja Herttoniemessä 397.

Kulosaaren puhdistuslaitoksessa suoritettiin 48 tarkastuskäyntiä, Alppilassa 2, Nikkilässä 3, Toivolassa 5, Malmilla 5 ja Pitkäköskella 2.

Sivutuotteina saatiin kaasua ja lietettä. Kyläsaari tuotti kaasua 82 092 m³, Rajasaari 463 042 m³, Tali 375 025 m³ ja Herttoniemi 329 762 m³. Kyläsaaren kaasu myytiin kaasulaitokselle käyttökaasuun sekoitettavaksi. Muiden laitosten tuottama kaasu poltettiin niiden omissa kaasumoottoreissa.

Lietettä varastoitettiin lavoille Kyläsaarella 3 899 m³, Talissa 8 356 m³ ja Herttoniemessä 4 338 m³, yhteensä 16 593 m³. Rajasaarella lavoille lasketun lietteen määrästä ei ole käytettävissä lukuja. Eri puhdistamoista myytiin lietettä yksityisille ostajille 1 242 m³ sekä kuljetettiin pois lavoilta 4 737 m³. Kaasulaitokselle myytiin kaasua kaikkiaan 91 694 m³. Dano-kompostia myytiin 1 056 m³.

Kyläsaaren puhdistamon ylikuormituksesta on mainittu jo aikaisemminkin ja luonnollisesti tämä epäkohta on tullut vain pahemmaksi ajan kuluessa ja vesimäärien lisääntyessä. Laitteet olivat vanhoja ja niissä ilmeni yhä enemmän korjaamisen tarvetta. Voidaan kuitenkin todeta, että puhdistamon toiminta jatkui kertomusvuonna samanlaisena kuin edellisinäkin vuosina.

Rajasaaren puhdistamon ilmastus oli epätasainen ja heikkotehoinen, mutta joitakin parannuksia voitiin sentään suorittaa. Eri osastoihin tulleiden vesimäärien säätäminen tuotti vaikeuksia, koska luukut olivat vanhoja, mutta kuormittamalla eri osastoja eri raskaasti päästiin kohtalaisen hyviin tuloksiin. Kuitenkin oli vielä pakko päästää vaillinaisesti puhdistettua vettä tulvakynnyksen ylitse mereen.

Lietteen sijoittamiskysymys tuotti kuitenkin eniten vaikeuksia. Vanhoja liete-lavoja oli hävitetty uudisrakennusten tieltä, ja jäljelle jääneet eivät riittäneet entistä suuremmille lietemäärille. Myöskin lavojen tyhjennys osoittautui vähän väliä ylivoimaiseksi ja tällöin oli laskettava jatkuvasti lisääntyviä lietemääriä mereen. Tilanne helpottui kuitenkin syksyllä, kun uusia liete-lavoja valmistui.

Talin puhdistamo toimi sinänsä hyvin kiitettävästi, mutta ei teholtaan riittänyt veden kokonaismäärälle. Vain matala-asteisesti puhdistettua vettä oli jatkuvasti pakko laskea runsaasti tulvakynnyksen ylitse. Suurien vesimäärien puhdistus Talissa kävi pian tehottomaksi lietteen huuhtoutuessa ulos puhdistamosta.

Herttoniemen puhdistamon laajennettu osasto valmistui käyttökuntoon syyskuun lopussa, mutta sen toiminta osoittautui hyvin heikoksi; mm. ei aktivoitu liete säilynyt toimintakelpoisena. Myös vanhoissa osastoissa oli biologisen puhdistuksen tulos kohtalaisen huono, ja edelleenkin oli pakko laskea pelkästään mekaanisesti puhdistettua vettä tulvakynnyksen ylitse.

Kulosaaren puhdistamo toimi hyvin tyydyttävästi. Tämän saavuttamiseksi oli kuitenkin jälkiselkeytysaltaan toiminta muutettava siten, että vettä ei enää laskettu

ulos sen etupäästä, jonka reunat korotettiin lautaseinillä, vaan loppupäästä, jossa palautuslietepumput sijaitsivat. Lisäksi osoittautui, ettei puhdistamon automaattinen toiminta ollut luotettavaa, vaan vaati jatkuvasti päivittäistä huoltoa, jolloin tärkeintä oli pohjalle laskeutuneen aktivoituneen lietteen poistaminen jälkiselkeytysaltaasta.

Alppilan ja Nikkilän puhdistamojen vanhat biologiset suodattimet toimivat edelleenkin kohtalaisen hyvin ja myöskin Toivolan puhdistamon suodatin tyydyttävästi. Nämä puhdistamot toimivat samaan tapaan kuin aikaisempinakin vuosina.

Malmin sairaalan puhdistamo toimii jonkin verran tehokkaammin kuin aikaisemmin. Edellisen vuoden kokemusten perusteella poistettiin liete kaivosta tarkkaan, ja tämä oli eduksi koko toiminnalle.

Pitkälän puhdistamossa yritettiin parantaa puhdistustehoa pitämällä kierrätyspumppu jatkuvasti käynnissä. Tämä ei kuitenkaan onnistunut, koska liian vuolas virtaus aiheutti jakelulaitteiden tukkeutumisia ja odottamattomia tulvia.

Kertomusvuonna olivat käynnissä seuraavat jäteveden puhdistamoiden uudis- tai lisärakennustyöt:

Rajasaaren puhdistamossa suoritettiin II laajennusvaiheeseen kuuluvien liete-lavojen uusimistöitä. Kolmasosa lavoista saatiin valmiiksi ja otettiin käyttöön vuoden lopussa.

Herttoniemen puhdistamossa jatkettiin v:n 1960 lopussa aloitettua vesiaseman laajennustyötä, jonka suoritti talorakennusosasto. Laajennettu vesiasema otettiin käyttöön 26. 9.

Lauttasaaren puhdistamoa ei urakoitsija Oy. Yleinen Insinööritoimisto saanut valmiiksi sopimuksen mukaisesti 1. 11. Vesiasema täytettiin vedellä vuoden lopussa.

Viikin puhdistamon rakennustyöt, joita katurakennusosasto suoritti, olivat vuoden loppuun mennessä edistyneet niin pitkälle, että vesiaseman betonityöt olivat valmiit, samoin esipuhdistamon ja konekeskusrakennuksen betoni-, muuraus- ja vesikattotyöt, lietteenhautamo valmiiksi louhittu, katon elementtirakenteet hankittu ja tukimuurit valettu. Tarkoitukseen oli kertomusvuonna varattu 228 502 492 mk, josta käytettiin 93 496 920 mk.

Palokaivojen rakentamista koskevan yleissuunnitelman tultua v. 1959 toteutetuksi suoritettiin kertomusvuonna ainoastaan palokaivojen ja -altaiden kunnossapitotöitä. Talousarviossa oli tätä tarkoitusta varten määräraha 1 mmk, josta käytettiin 938 488 mk.

Urheilulaitteet. Kertomusvuoden alusta lukien siirrettiin urheilulaitteiden korjaus- ja kunnossapitotyöt retkeily- ja urheilutoimiston hoitoon.

Uudistotöitä varten oli talousarvioon sisältyviä, kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä ja edellisiltä vuosilta siirtyneitä määrärahoja kertomusvuonna käytettävissä yhteensä 77 911 633 mk, josta käytettiin 31 208 321 mk.

Suuri osa urheilulaitteiden uudistyökohteista oli sellaisia, joissa työt jatkuivat vielä v. 1962.

Kertomusvuoden aikana valmistuivat seuraavat työt: Käpylän urheilupuiston varastoalueen kunnostaminen, Pajamäen palloilu- ja lentopallokenttä, Roihuvuoren kentän kuivatus ja laajennus, Kivitorpan kentän kuivatus, Puistolän palloilukenttä, Pohjois-Haagan kentän laajentaminen ja Lauttasaaren urheilukentän pukusuoja.

Väestönsuojat. Talousarvioon sisältyviä ja edellisiltä vuosilta siirtyneitä määrärahoja oli kertomusvuonna käytettävänä vanhojen väestönsuojien peruskorjauksiin 64 634 449 mk ja uusien suojien suunnittelua ja rakentamista varten 248 661 125 mk. Näistä varoista käytettiin peruskorjauksiin 19 514 683 mk, rakentamiseen 63 711 807 mk ja suunnitteluun 1 332 500 mk.

Kertomusvuoden aikana saatiin helmikuussa valmiiksi Johanneksen suojan peruskorjaustyöt, joiden kustannukset olivat 4 943 819 mk. Keskenäisiksi jäivät vuoden päättyessä kesäkuussa aloitetut Vilhonvuorenkujan kalliosuojan sisustamatta olevan osan peruskorjaustyöt, joiden urakkahinta oli 24 419 000 mk. Näihin töihin kuului suojien holvaamattomien osien varustaminen teräsbetoniholvilla, väliseinien teko, ilmastointilaitteiden ja uusien paineovien hankinta ym. Suojien rauhanaikainen käyttö tehostui siten huomattavasti ja näiden rakenteet vastasivat paremmin ajankohtaisia vaatimuksia.

Uusista väestönsuojista saatiin edellisenä vuonna aloitetut Kulosaaren kerrostaloalueen yhteisen väestönsuojan louhintatyöt suoritetuiksi lokakuussa ja louhintakustannukset olivat 59 251 266 mk. Maaliskuussa aloitettiin Keski-Kallion yleisen väestönsuojan I louhintavaiheen työt, urakkahinnan ollessa 51.25 mmk. Vuorikadun-Senaatintorin kalliosuojan peruskorjaukseen liittyvät louhintatyöt, joiden urakkahinta oli 3.22 mmk sekä Toukolan kalliosuojan, talojen Hämeentie 122—128 ja Toukolan ensiapusuojan louhintatyöt, joiden urakkahinta oli 21.75 mmk, aloitettiin marraskuussa. Niemenmäen kalliosuojan louhintatyöt aloitettiin lokakuussa, urakkahinnan ollessa 37.95 mmk sekä Vallilan suojan louhintatyöt joulukuussa, urakkahintana 22.95 mmk. Uusia suojia, jotka oli suunniteltu täyttämään uusimmat kalliosuojille asetetut vaatimukset, oli tarkoitus käyttää normaaliaikana autotallina tai varastona.

Suunnittelun alaisena olivat vuoden aikana lisäksi Tiilimäen, Lauttasaaren ja Laajalahdentien väestönsuojien peruskorjaustyöt sekä uudet Meilahden ja Katajanokan kalliosuojat. Ilmanvaihto-, putki- ja sähkötöiden suunnittelu tilattiin ulkopuolisilta asiantuntijoilta.

Varsinaisia *työllisyystöitä* ei kertomusvuonna suoritettu. Niitä varten varatusta määrärahasta käytettiin 95 264 745 mk. Huomattavimmat näistä töistä olivat: Konalan teollisuusalueen viemärit ja kadut 24 059 075 mk, Kulosaaren väestönsuojan louhinta 56 731 583 mk, Pihlajamäen asuntoalueen tulotie 12 068 453 mk, Haagan-Maunulan-Pirkkolan retkireitti 989 702 mk ja Vantaan silta 1 065 201 mk.

Tilaukset. Katurakennusosasto suoritti tilauksia kaupungin muille laitoksille ja osastoille, Puhelinyhdistykselle ja yksityisille. Näistä töistä laskutettiin yhteensä 448 990 425 mk.

Tarveaineiden valmistus. Pasilan kivimurskaamossa valmistettiin sepeliä yhteensä 117 469 m³ (ed. v. 90 218 m³).

Lisäksi valmistettiin sepeliä Herttoniemen kivimurskaamossa 898 (1 935) m³.

Pasilan ja Herttoniemen murskaamoiden kustannukset olivat kertomusvuonna 53 498 233 mk.

Putkivalimossa valmistettiin kertomusvuonna erilaisia betonituotteita seuraavat määrät: muhviputkia 15 306 (11 124) kpl, uurreputkia 3 793 (2 586) kpl, kaivonrenkaita 1 594 kpl ja kaivonkansia 617 kpl, eli tarkastuskaivon osia yhteensä 2 211 (1 521) kpl.

Lisäksi valmistettiin sadevesikaivojen pohjaosia 234 kpl, lukko-osia 78 kpl, yläosia 252 kpl ja välirenkaita 165 kpl, eli sadevesikaivon osia yhteensä 729 (1 236) kpl sekä porrasakeleita 175 kpl.

Putkivalimossa käytettiin sementtiä 780 500 (529 500) kg, betonisoraa 1 662 (1 374.5) m³, 544 (305) m³ sepeliä n:o 2 ja 177.5 (96) m³ n:o 3, terästä raudoitukseen 38 038 (50 086) kg sekä valmiita teräsjäykisteitä 21 958 kg. Sidelankaa käytettiin 370 (726) kg, sähkönkulutus oli 28 507 (29 016) kWh, valokaasun 2 329 (2 201) m³, vesijohtoveden 3 047 (2 047) m³ ja lämmityshöyryn kulutus 729 (762.8) tn.

Putkivalimon kustannukset olivat kertomusvuonna yhteensä 26 124 696 mk.

Edellä lueteltujen tarveaineiden valmistus- ja hankintakustannukset olivat yhteensä 79 897 787 mk.

Kaikkien katurakennusosaston em. töiden kustannukset, tilaustöiden kustannuksia ja talousarvioon sisältyviä palkkoja lukuun ottamatta, olivat yhteensä 3 105 046 940 mk.

P u h t a a n a p i t o - o s a s t o

Puhtaanapito-osasto huolehti kaupungille kuuluvan puhtaanapidon suorittamisesta, kaupungin yleisten mukavuuslaitosten kunnossa- ja puhtaanapidosta, lumen- ja jätteidenkaatopaikkojen järjestämisestä ja kunnossapidosta sekä jätteiden käsittelystä.

Kiinteistönomistajain kanssa tehtävien sopimusten perusteella osasto huolehti myös heille kuuluvien katuosuuksien puhtaanapidosta ja kiinteistöihin kertyvien jätteiden kuljetuksesta kaato- tai muulle hävityspaikalle. Yksityisten kiinteistöjen katuosuuksien talvipuhtaanapidosta osasto suoritti kuitenkin vain ajoradan aurauksen ja tasoituksen.

Katuosuuksien puhtaanapito hoidettiin puhtaanapitovelvollisten suorittamaa korvausta vastaan, jolloin talvipuhtaanapidosta laskutettiin kaupungin todellisten kustannusten mukaisesti. Ajoradan ja sillä olevien suojateiden sekä korokkeitten ja pysäkkikorokkeitten hiekoittaminen kuului kuitenkin kaupungille.

Toimisto, henkilökunta ym. Henkilökuntaan kuuluivat kertomusvuonna puhtaanapitopäällikkö, käyttöinsinööri, insinööri, osastokamreeri, 12 piirityönjohtajaa, toimentaja ja neljä toimistoapulaista. Lisäksi oli osastossa tilapäisinä jätteidenpolttolaitoksen hoitajana toimiva ylikonemestari, 3 vuorokonemestaria ja toimistoapulainen, joka viimeksi mainittu siirrettiin vuoden aikana yleiseen osastoon organisaatiomuutoksen yhteydessä. Rakennusviraston uudelleenjärjestely oli edelleen loppuunviemättä, joten vapautuneita toimistoapulaisenvirkoja ei vakinaisesti täytetty. Myös ylimääräistä työsopimussuhteista työvoimaa käytettiin.

Toimiston henkilökunnasta oli 10 henkilöä sairauslomalla yhteensä 108 päivää.

Osastolle saapui kertomusvuonna 161 kirjettä ja 2 400 laskua sekä lähetettiin 500 kirjelmää.

Vahingonkorvausanomuksia, jotka aiheutuivat sekä liukastumisista kaduilla että liikennevahingoista, käsiteltiin 5. Suoritetuista puhtaanapitotöistä kirjoitettiin 28 236 laskua, myydyistä jätteistä 7 ja sekalaisista töistä 164 laskua.

Kertomusvuoden aikana suoritettiin myös asiakkaiden laskutuksen laskentatyö

koneellisesti työnjohdon palkanlaskennan ja kuormalistojen pohjalta. Järjestelmä ei kuitenkaan vielä lopullisesti valmistunut.

Katujen, teiden ja yleisten paikkojen puhtaanapitoa varten oli kaupunki jaettu 20 puhtaanapitopiiriin, joista yksi ns. Malmin piiri eli Vantaan idänpuoleinen osa kaupunkia oli katurakennusosaston hoidossa puhtaanapito-osaston laskuun. Lisäksi hoidettiin lumenkaatopaikkoja ja katuhiekkavarastoja osittain omina piireinään. Katupuhtaanapitoa johti käyttöinsinööri ja hänen alaisinaan yhteensä 22 työnjohtajaa, joista yhdeksän oli vakinaista. Lisäksi siirrettiin tilapäisesti talvipuhtaanapitoa varten puisto-osastosta kaksi työnjohtajaa.

Työntekijäin luku vaihteli 814:stä talvella 304:ään kesällä, keskiarvon ollessa 559 työntekijää viikkoa kohti.

Työnjohtajista oli 5 sairauslomalla yht. 79 päivää ja työntekijöistä 248 yht. 7 213 päivää.

Auraussopimuksia yksityisten omistamien kiinteistöjen kanssa oli kertomusvuoden alkaessa 3 005 ja päättyessä 3 115. Kesäpuhtaanapitosopimuksia oli 12 kiinteistön kanssa.

Kaupungin 171 kiinteistön sekä valtion, seurakuntien ja vieraiden valtioiden lähetystöjen 241 kiinteistön katuosuuksien puhtaanapito hoidettiin kautta vuoden.

Lunta kuljetettiin osaston toimesta yhteensä 52 300 m³ lumenkaatopaikoille, joita oli 20 eri puolilla kaupunkia. Lakaisujätteitä kaduilta kerättiin ja kuljetettiin kaatopaikoille yhteensä 43 620 m³.

Katujen kasteluun ja torien huuhteluun käytettiin 53 923 m³ vettä ja katujen ja teiden hiekoittamiseen 31 909 m³ hiekkaa.

Kiinteistöjätteiden kuljetus, kaatopaikkojen ja yleisten mukavuuksilaitosten hoito ja puhtaanapito. Jätteiden kuljetusta ja käsittelyä varten oli kaupunki jaettu alueellisesti kuuteen piiriin, minkä lisäksi tehtävänmukaisen jaon perusteella muodostettu seitsemäs piiri huolehti käymälälannan kuljetuksesta ja hajoitus- ja sadevesikaivojen tyhjennyksestä koko kaupungin alueella.

Katu- ja kiinteistöpuhtaanapidon työnjohto oli yhteinen Lauttasaaren piirissä ja Kulosaaren, Herttoniemen ym. kaakkoiset alueet käsittävässä piirissä.

Jätteiden kaatopaikkoja oli järjestetty sekä Pasilaan että Herttoniemeen. Osa jätteistä kuljetettiin katurakennusosaston hoidossa olevaan roskienlahottamoon. Kyläsaaren jätteidenpolttolaitos aloitti toimintansa huhtikuun alusta ja oli toiminnassa siitä lähtien, joskaan ei vielä täydessä laajuudessaan.

Työnjohtajista oli kolme vakinaista ja heidän lisäksi töitä valvomassa viisi ylimääräistä työnjohtajaa.

Kertomusvuoden aikana hankittiin ensimmäinen umpikorinen pakkaava jätteenkuljetusauto ja kokemukset siitä olivat erittäin myönteiset. Auto oli kotimainen Sisu-Heil-merkkinen, tilavuudeltaan 12 m³ ja varustettu radiopuhelimella noutojärjestelyjen helpottamiseksi.

Kiinteistöjätteitä ja makkilantaa kuljettivat 69 osaston omaa ja 10 yksityistä autoa.

Kaupungin yleisten käymälöiden hoito organisoitiin uudelleen erillisen autolla liikkuvan siivousryhmän päivittäin tehtäväksi.

Kiinteistöpuhtaanapitoa suorittamassa oli keskimäärin 232 työntekijää. Heistä oli sairauslomalla 137 yhteensä 3 141 päivää.

Kiinteistöistä, joiden puhtaanapidosta oli tehty vuosisopimus, oli kaupungin omistamia 204 ja yksityisten omistamia 1 006. Kertatilauksen perusteella hoidettiin 231 kaupungin kiinteistön ja 4 351 yksityisten omistaman kiinteistön puhtaanapito. Lisäksi huolehdittiin 295 talorakennustyömaan sekä kaupungin 28 yleisen käymälän ja 26 vedenheittopaikan puhtaanapidosta.

Hajotuskaivojen tyhjennys suoritettiin 2 333 talossa. Sadevesikaivoja tyhjenettiin 452.

Kertomusvuonna kuljetettiin erilaisia jätteitä seuraavat määrät:

Jätteiden laatu	Viety kaato- paikoille	Viety roskien- lahottamoon	Viety poltto- laitokseen	Yhteensä
	m ³			
Talous-, paperi- yms. asuma- ja teollisuusjätteitä	192 797	18 818	239 555	451 170
Tuhkaa	32 450	—	—	32 450
Makkilantaa	6 450	—	—	6 450
Hajotuskaivosakkaa	42 048	—	—	42 048
Yhteensä	273 745	18 818	239 555	532 118

Erilaisia eläinraatoja korjattiin pois ja hävitettiin 1 578, joista koiria oli 547, kissoja 935, kyyhkysinä 75 sekä muita, lajia erittelemättä 21.

Ruoka- ja talousvettä kuljetettiin eri puolilla Esikaupunkialuetta sijaitseviin yksityistalouksiin kuljetusmaksutta 16 414 m³ sekä kuljetusmaksua perien 4 996.5 m³, yhteensä 21 410.5 m³. Vettä tilanneita kiinteistöjä oli kertomusvuoden päättyessä 747. Kuljetustyössä, jota valvoi työnjohtaja, käytettiin kahta 4—5 m³:n suuruisella säiliöllä varustettua autoa.

Puhtaanapito-osaston käytössä olleiden *mootoriajoneuvojen ja tärkeimpien työ-*
koneiden määrä oli seuraava:

Laji	1. 1. 1961 kpl	31. 12. 1961 kpl	Lisäys tai vähennys kpl
Kuorma-autoja	104	106	2
Kasteluautoja	4	4	—
Lakaisukoneita	4	4	—
Tiehöylyä	43	32	11
Kumipyörätraktoreita	96	86	10
Kaivontyhjennysautoja	4	4	—
Autoon kiinnitettäviä hiekanlevittäjiä	21	25	4

Katuhiekoituksen työnjohdon helpottamiseksi ja hiekoituksen ohjaamiseksi mahdollisimman nopeasti kulloinkin eniten hiekkaa tarvitseville liikenneväylille oli hiekoitusautoihin hankittu ja asennettu yhteensä 17 radiopuhelinta, jotka toimivat liikennelaitoksen ULA-puhelinkeskukseen liittyvinä.

Talorakennusosasto

Henkilökunta. Talorakennusosaston vakinaiseen henkilökuntaan kuului vuoden lopussa (1. 10. kertomusvuonna voimaan tulleen uuden organisaation aiheuttamat tärkeimmät muutokset suluissa): kaupunginarkkitehti, I apulaiskaupunginarkki-

tehti (suunnittelutoimiston päällikkö), II apulaiskaupunginarkkitehti, yliarkkitehti, työpäällikkö (työtoimiston päällikkö), 18 arkkitehtia, joista yhden virka avoinna, 6 rakennusinsinööriä, I koneinsinööri (koneteknillisen toimiston päällikkö), 2 koneinsinööriä, 2 sähköinsinööriä (molemmat virat uusia), 5 piirtäjää, 2 suunnitteluteknikkaa, lämmöntarkkailija, osastosihteeri (siirretty hallinnollisesta osastosta), osastokamreeri (siirretty yleisestä osastosta), kirjanpitäjä (siirretty yleisestä osastosta), kanslisti (siirretty hallinnollisesta osastosta) sekä 3 toimistoapulaista.

Työsuhteessa oli lisäksi arkkitehteja, sisustustaiteilija, insinöörejä, arkkitehti- ja insinööriharjoittelija, toimistoapulaisia, maalarimestari, sähkötekniikkoja ja konetekniikkoja. Henkilökuntaan kuului vielä 35 vakinaista rakennusmestaria sekä vaihteleva määrä ylimääräisiä, työmäärärahoista palkattuja rakennusmestareita.

Työvoima vaihteli, ollen 825 työntekijää tammikuun ensimmäisellä viikolla ja 737 joulukuun viimeisellä viikolla. Suurin määrä eli 955 työntekijää oli viikon 9.—15. 7. aikana. Työvoiman viikkokeskimäärä koko vuoden aikana oli 809 (ed. v. 842).

Eräiden kiireellisten rakennuskohteiden suunnittelu oli edelleen annettava yksityisten arkkitehtitoimistojen ja neuvottelevien insinööri-toimistojen tehtäväksi. Samoin käytettiin urakoitsijaliikkeitä eräiden rakennustöiden suoritukseen.

Uudis-, muutos- ja lisärakennustyöt ja niiden kustannukset ym. Kertomusvuonna suoritettiin loppuun mm. seuraavat uudis-, muutos- ja lisärakennustyöt: Hesperian sairaala ja psykiatrinen vastaanotto-osasto; Kivelän sairaalan keittiörakennuksen laajennus- ja uusimistyö sekä XII rakennuksen liittäminen kaukolämmitysverkostoon; Nikkilän sairaalan lämpö-, höyry-, vesi- ja viemärijohtojen uusiminen, sikalarakennus sekä perheasuntorakennus; tuberkuloositoimiston rakennus; Malmin sairaalarakennuksen n:o 3 peruskorjaus; Koskelan sairaskodin keittiö- ja keskusrakennus ja vanhusten asuntola Roihuvuoressa; Haagan paloasema; Outamon vastaanottokoti; Vallilan ruotsinkielisen kansakoulun muutostyö; Siilitien kansakoulu; Kansakoulukatu 3:n liittäminen kaukolämmitykseen; Tuomarinkylän kartanon peruskorjaus sekä jätteenpolttolaitos Kyläsaarassa.

Uudisrakennus-, muutos- ja lisärakennustöistä, jotka jatkuivat v:een 1962, mainittakoon: sosiaalivirastotalon rakennustyö; Katariinankatu 1—3:ssa ja Aleksanterinkatu 16:ssa olevien rakennusten peruskorjaustyöt; Kaupungintalon korttelin saneeraus; Aleksanterinkatu 14:ssä olevan talon korjaus- ym. työt; Kivelän sairaala-alueen väestönsuoja; Koskelan sairaskodin D-rakennus ja osatorakennusten väliset maanalaiset yhdystunnelit sekä F-rakennuksen saneeraus; Roihuvuoren vanhainkoti; Oppilaskoti Toivolan talous- ja hallintorakennukset; Kaisaniemen kansakoulun saneeraustyö sekä rakennusviraston hankintaosaston varastoalue Oulunkylässä.

Muiden laitosten laskuun suoritetuista uudis- ja lisärakennuksista mainittakoon Vallilan hallin tilojen kunnostaminen, Salmisaaren kaukolämpökeskus n:o 2:n, Pitäjänmäen sähköaseman kytkinlaitoksen ja Eteläsataman uuden varastorakennuksen rakentaminen sekä Silvolan tekojärven rakennustyöt.

Lisäksi suoritti talorakennusosasto kertomusvuoden aikana huomattavan määrän korjaus- ja kunnostamistöitä kaupungin eri laitoksissa.

Kertomusvuonna 1. 10. tapahtui oleellinen uudelleenjärjestely siten, että osasto jaettiin suunnittelu-, työ- ja koneteknilliseen toimistoon, johon viimeksimainittuun lisäksi sisällytettiin myös sähkötekniillinen toimintayksikkö.

Vuoden aikana valmistuneita rakennuksia varten varattujen määrärahojen ylitysoikeuksia myönnettiin yhteensä 170 000 mk. Näistä määrärahoista jäi säästöä 52 982 973 mk.

Kaupungille kuuluvien rakennusten ja huoneistojen korjausta ja kunnossapittoa varten varatut määrärahat siirrettiin kertomusvuoden alusta lukien ao. hallintokuntien käytettäväksi.

Uudis- ja muutosrakennustöitä varten oli talousarvioon merkitty yhteensä 2 748 155 400 mk:n suuruiset määrärahat. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 914 318 549 mk:aan.

Tämän lisäksi siirrettiin v:lta 1960 määrärahoja yhteensä 2 060 828 158 mk. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 1 224 484 259 mk:aan. Säästöä, 836 343 899 mk, siirrettiin 783 360 926 mk v:een 1962 suorittamatta jääneitä töitä varten ja jäänös 52 982 973 mk palautettiin kaupunginkassaan.

Vuoden aikana suoritettiin edellisten lisäksi töitä, joita varten määräraha myönnettiin kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen käyttövaroista, sekä kaupungin muille virastoille ja laitoksille töitä, joista laskutettiin yhteensä 80 226 815 mk.

Kokonaiskustannukset talorakennusosaston töistä kertomusvuonna nousivat 2 768 095 704 (ed. v. 3 256 108 070) mk:aan.

Suorittamatta jääneitä töitä varten siirrettiin 2 608 944 979 (2 060 828 158) mk v:een 1962.

Kesälomaa myönnettiin 1 081 (1 359) työntekijälle yhteensä 21 688 päivää. Kustannukset mainituista lomista nousivat 49 821 047 (55 289 866) mk:aan. Sairaushoimien kustannukset nousivat 22 699 472 (21 615 241) mk:aan. Hautausapuina maksettiin 279 010 (992 980) mk. Kustannukset vapaapäiväpalkoista nousivat 12 463 645 (6 847 190) mk:aan.

Vakinaisten viranhaltijain palkat ylityökorvauksineen olivat 100 061 780 mk. Työsuhteessa olevien palkat olivat 46 337 508 mk, yhteensä 146 399 288 mk.

Osasto käsitteli 2 150 diaariin vietyä asiaa ja antoi niistä lausuntoja. Sitäpaitsi lähetettiin 2 236 muuta kirjelmää tai asiakirjaa ja vietiin diaariin 932 tarjousta tai sopimusta.

Talorakennusosaston I koneinsinöörin yllävalvontaan kuuluvien laitosten kattiloiden lukumäärä, laatu ja yhteinen tulipinta olivat vuoden lopussa:

<i>Höyrykattilat</i>	Luku	Tulipinta, m ²
Korkeapainekattilat	11	1 774.0
Matalapainekattilat	84	1 872.7
	<hr/>	<hr/>
Yhteensä	95	3 646.7
<i>Lämmivesikattilat</i>	273	4 511.0
	<hr/>	<hr/>
Kaikkiaan	368	8 157.7

Lämpö-, vesi-, viemäröinti-, ilmanvaihto- ym. laitteiden suunnittelu, töiden valvonta sekä lopputarkastukset. Kertomusvuoden kuluessa huomattavimmista alaan kuuluvista töistä mainittakoon mm.: Kaupungintalon korttelin saneerauksen suunnittelu, sosiaalivirastotalon suunnittelu, talojen Katariinankatu 1–3:ssa sekä Aleksanterinkatu 16:ssa peruskorjausten valvonta, töiden suunnittelu ja valvonta talossa Alek-

santerinkatu 14. Töitä suunniteltiin ja valvottiin tai pidettiin niiden lopputarkastuksia lukuisien kaupungin sairaaloiden, lastenkotien ym. virastojen ja laitosten rakennuksissa tai alueella.

Samoin suoritettiin talorakennusosaston hoidossa olevien laitosten korjaustyöt.

Lisäksi annettiin lämmitysohjeita ja suoritettiin lämmityksen tarkkailua säännönmukaisesti talorakennusosaston ja kiinteistöviraston hoitoon kuuluvissa laitoksissa. Asiantuntija-apua alaan kuuluvissa kysymyksissä annettiin kaupungin eri laitoille.

Koneteknillisen toimiston kahden sähköinsinöörin viran tultua täytetyiksi 15.10. voitiin toiminta laajentaa käsittämään myös rakennusviraston johtosäännön mukaiset sähkötekniilliset tehtävät.

P u i s t o - o s a s t o

Henkilökunta, huoneisto ym. Puisto-osaston henkilökunnan muodostivat kaupunginpuutarhuri, apulaiskaupunginpuutarhuri, työnjohtajien esimies, 9 piiripuutarhuri, piirtäjä, 2 toimistoapulaista, ylimääräinen toimistoapulainen sekä 12 työmäärärahoista palkattua työnjohtajaa sekä osapäiväksi palkattu suunnittelija.

Työntekijäin lukumäärä oli kertomusvuoden alussa 136 ja vuoden lopussa 166. Kuukausittain oli 374 työntekijää, suurin lukumäärä oli kesäkuun lopussa, jolloin oli 559 työntekijää.

Vuoden aikana kuoli yksi työnjohtajista ja 5 työntekijää. Eläkkeelle siirtyi 6 työntekijää.

Sairaustapauksia oli 261. Sairauslomapalkkoja maksettiin 6 326 016 mk. Tapaturmia sattui 54 vuoden kuluessa.

Osastolle saapui kaikkiaan 610 kirjelmää ja sieltä lähetettiin 235 kirjelmää.

Saapuneita laskuja oli 1 378 ja lähetettyjä 637.

Toimistossa laadittiin 41 puutarhasuunnitelmaa ja 19 muuta piirustusta.

Kasvihuoneet, lavatarha ja taimisto. Kasvihuoneissa ja lavoissa kasvatettiin 84 000 kasvia kukkaryhmiä varten. Lämmitykseen käytettiin 12 000 kg koksia ja 139 200 kg polttoöljyä.

Taimistosta siirrettiin puistoihin seuraavat määrät kasveja:

	Istutettu puistoihin kpl	Myyty kpl	Hävitetty vioittuneina kpl	Lisätty kpl	Varastossa kpl
Lehtipuita	526	91	60	—	7 837
Havupuita	116	54	30	—	1 304
Koristepensaita	3 168	2 402	—	3 528	42 073
Köynnöskasveja	263	145	—	—	6 079
Perennoja	2 861	1 690	—	4 348	46 282
Kukkasipuleita	5 400	1 007	—	1 400	14 000

Puisto- ja leikkikenttätöyt. Osaston hoidossa oli vuoden lopussa 330 yleistä puistoa, 90 erinäisten kaupungin laitosten puistoa sekä 20 sopimuksen perusteella hoidettavaa puistoa.

Istutuksiin kohdistuneista vahingonteoista perittiin korvausta kaikkiaan 100 370 mk.

Vuoden aikana jatkettiin edellisinä vuosina keskeneräiseksi jääneiden puistojen rakentamista Keskuspuistoalueella, Tilkanmäellä, Sigurd Steniuksen puistossa, Kustaankartanon puistossa, Kuusikko- ja Lampuotilantien välisellä alueella, Lahnalahdenpuistossa, Pajamäen puistoalueilla, Meripuisto- ja Pajalahdentien kulmassa ja Tallbergin Puistotien istutuskaisoilla.

Rakennustyöt aloitettiin Kanneltien ja korttelin 33121 välisellä alueella, Kivitorpan- ja Huopalahdentien välillä, Henrikintien ja Turuntien välillä Konalassa, Lapinmäentien puistossa Haagassa, Rakuunantiellä, Käpylän urheilupuistossa, Maunulan pallokentän ympäristössä, Ulvilan- ja Uudenkaupungintien välisellä alueella, Munkkivuoren ostoskeskuksen ja korttelin 30113 välillä, Puotilan leikkimäellä ja Kulosaaren puhdistuslaitoksen ja Tupasaarentien välisellä alueella. Porvoonkadun puisto uusittiin vuoden aikana ja Karhupuiston uusiminen aloitettiin. Lopulliseen kuntoon saatiin Koskelantien istutukset Intian kadulta Koskelan halleille saakka, Herttoniemen hiekkakuoppa-alueella oleva leikkikenttä, kävelytie Kallantietä Nurmijärventielle, Maunulan pallokentän ympäristö, Lapinmäentien puisto, puistokaista Rakuunantieltä Huopalahdentielle, retkeilytie Maunulassa, Ulvilan- ja Uudenkaupungintien välinen alue, Munkkivuoren ostoskeskuksen ja korttelin 30113 välinen alue sekä Tilkanmäki. Roihuvuoren leikkikentälle rakennettiin lämmitettävä suoja.

Leikkikenttätöitä jatkettiin mm. Herttoniementien varrella olevalla hiekkakuoppa-alueella, Ulvilantien leikkipuistossa, Vuorilinnakkeentiellä Etelä-Kaarelassa ja Pohjois-Haagassa leikkipuistossa. Hermannissa aloitettiin leikkikentän rakennustyöt Violankadun varrella.

Työttömyystöitä suoritettiin Puotilan leikkiniityllä ja Itäisen moottoritien reuna-alueilla.

Tilaukset. Lisäksi puisto-osasto suoritti tilauksesta töitä rakennusviraston eri osastoille, kaupungin muille laitoksille sekä yksityisille yhteensä 50 205 903 mk:n arvosta.

Tilauksista olivat huomattavimmat: Tolarin kansakoulun ympäristö, keskuspesulan tontti, Huopalahdentien ja Pohjoisrannan nurmikot, Koskelan sairaskodin istutukset, Käpylän- ja Oulunkyläntien liikennekorokkeet, Oulunkylän kansakoulun pihapuisto, Porvoonkadun liikennekoroke, Itäisen moottoritien luiskat, Pirjontien nurmikot, Huopalahden poliisiaseman piha, Sörnäisten sillan tulotiet, Munkkiniemen aukio, Mechelinin- ja Linnankoskenkadun risteys, Siilitien kansakoulun ympäristö, Hesperian sairaalan puistotyöt, Käpylän tien nurmikaistat, Munkkiniemen ruotsalaisen kansakoulun piha, Pajamäen ostoskeskuksen nurmikot ja puutarhanäyttelyä varten varatun alueen kunnostaminen Vesilinnan mäellä.

Menot ja tulot. Talousarvioon oli kertomusvuonna merkitty yleisten töiden pääluokan luvun Istutukset korjaus- ja kunnossapitotileille yhteensä 153 749 531 mk. Tilien ylittämisoikeutta myönnettiin 15 mmk. Menot tilien mukaan olivat 158 149 466 mk.

Tuloa tuottamattomien pääomamenojen luvussa Istutukset oli uusia puistoja ja leikkikenttiä varten 80 mmk, josta käytettiin 49 597 478 mk. Edellisiltä vuosilta

30. Yleiset työt

siirtyneitä määrärahoja, yhteensä 10 449 156 mk, käytettiin kertomusvuonna 6 670 577 mk. Tuloa tuottamattomien pääomamenojen määrärahoja siirtyi seuraavaan vuoteen kaikkiaan 34 181 101 mk.

Puisto-osaston tulot kertomusvuonna olivat kaikkiaan 3 898 972 mk. Nämä jakautuivat seuraavasti: kaupunginpuutarhan tulot 2 969 972 mk ja korvaus kaupungille kuulumattomien istutusten kunnossapidosta 929 000 mk.

Yleinen osasto

Rakennusviraston uuden johtosäännön tultua voimaan 1.10. aloitti yleinen osasto toimintansa. Sen osastopäällikkönä toimi dipl.ins. Lemmitty Salmensaari ja siihen kuuluivat kassa- ja tilitoimisto, hankintatoimisto, järjestelytoimisto ja konevarikko.

Kassa- ja tilitoimisto

Ennen erillisenä osastona toiminut tiliosasto muuttui 1. 10. yleisen osaston kassa- ja tilitoimistoksi, joka toimi itsenäisenä kassavirastona. Marraskuun alusta kassa- ja tilitoimisto hoiti myös satamalaitoksen satamarakennusosaston työntekijöiden palkkojen maksamisen.

Kassa- ja tilitoimiston henkilökunnan muodostivat kamreeri, pääkirjanpitäjä, 2 kirjanpitäjää, kassanhoitaja, laskukassanhoitaja ja 8 toimistoapulaista. Kassa- ja tilitoimistoon siirrettiin rahatoimistosta postisiirtomaksuumääräysten hoitaja sekä työntekijöiden palkkojen kassanhoitaja, 2 apulaiskassanhoitajaa ja 3 toimistoapulaista. Rakennusviraston työosastoista siirtyi yhteensä 15 työntekijöiden palkkojen laskijaa, joiden esimieheksi määrättiin toimistotyöntutkija Eero Haapkylä.

Henkilökunnasta oli 7 sairauslomalla yhteensä 139 päivää.

Tilitositteita oli vuoden aikana yhteensä 56 380, joista maksumääräyksiä 39 468, kassatositteita 10 275 ja muistiotositteita 6 637. Laskutuksia oli yhteensä 8 658, joista yksityisille 2 048 ja kaupungin muille virastoille ja laitoksille 6 610. Lähetettyjä kirjeitä oli 238 ja lähetteitä 1 309.

Tiliosaston toiminnan laajuus selviää seuraavasta menojen ja tulojen erittelystä: talousarviotyöt 7 113 187 781 mk, siirtyvät työmäärärahat 2 133 256 054 mk, työtömyystyöt 103 808 011 mk, ylimääräiset työt 24 843 902 mk, laskutettavat työt 1 082 153 125 mk, lähetetilin menot 8 184 724 808 mk, lähetetilin tulot 1 971 937 556 mk, laitosten väliset työt 2 187 445 217 mk, ennakkomenot 12 715 448 mk, tarveaineet 1 214 565 776 mk, tuloveron ennakot 434 668 702 mk, huoltokassa 151 990 394 mk, leski- ja orpoeläkekassa 365 370 mk, ulosmittaukset 10 487 171 mk, menojäämät 322 048 285 mk, tulojäämät 118 670 344 mk, rakennusviraston tulot 813 163 565 mk, kassan rahanvaihto 1 642 828 488 mk, työntekijäin palkat 2 285 818 491 mk ja talletetut vieraat varat 9 940 248 mk eli yhteensä 29 818 618 736 mk.

Hankintatoimisto

Hankintatoimiston päätoimiston henkilökuntaan kuuluivat hankintapäällikkö, apulaishankintapäällikkö, osastokamreeri, varastokirjanpitäjä, toimentaja, inven-

toija, 7 vakinaista toimistoapulaista sekä yksi tilapäinen ja yksi työmäärärahoilla palkattu toimistoapulainen.

Päävarastossa Malminkatu 5 oli varastonhoitaja, apulaisvarastonhoitaja, varastoesimies, varastokirjanpitäjä, 2 vakinaista toimistoapulaista sekä yksi tilapäinen ja yksi työmäärärahoilla palkattu toimistoapulainen. Oulunkylän, Ruoholahden ja Töölön alavarastossa, Toukolan puutavaravarastossa ja Herttoniemen varastossa toimi esimiehenä varastoesimies, joista 4 oli vakinaista ja yksi työmäärärahoilla palkattu. Varastoissa oli työntekijöitä 31. 12. yhteensä 52.

Varastossa olleiden rakennusaineiden ja muiden tarvikkeiden arvo oli 1. 1. kertomusvuonna 126 778 843 mk. Vuoden aikana niitä ostettiin 804 556 263 mk:n arvosta ja annettiin käytettäväksi 809 404 092 mk:n arvosta. V:een 1962 siirtyneiden rakennusaineiden ja tarvikkeiden arvo oli 121 931 014 mk.

Varastosta annettujen tavaroiden määrät jakautuivat rakennusviraston eri osastojen ja kaupungin muiden laitosten sekä yksityisten kesken raha-arvon mukaan laskien seuraavasti: katurakennusosasto 307 016 214 mk, talorakennusosasto 238 295 128 mk, puhtaanapito-osasto 56 278 070 mk, puisto-osasto 8 585 372 mk, hankintatoimisto 6 445 124 mk, rakennusvirasto ja tilitoimisto 2 195 420 mk, konevarikko 17 528 639 mk, satamalaitos 116 633 241 mk sekä muut 65 426 884 mk, yhteensä 818 404 092 mk.

Muille kaupungin laitoksille ja virastoille tehtäviä hankintoja hoidettiin suurimmaksi osaksi hankintasopimuksilla ja tilauksilla, jolloin tavara toimitettiin liikkeestä suoraan ao. laitokselle tai virastolle. Samanlaista menettelyä käytettiin osaksi myös rakennusviraston omille osastoille tapahtuneissa hankinnoissa. Sopimuksilla ja tilauksilla toisille laitoksille ja virastoille toimitettujen hankintojen arvo nousi vuoden aikana 260 092 380 mk:aan ja rakennusviraston osastoille samalla tavalla toimitettujen hankintojen arvo 377 956 284 mk:aan.

Toimiston suorittamien rakennusaine-, kone-, kalusto- ja kulutustarvikehankintojen kokonaisarvo kertomusvuoden aikana oli 1 772 234 647 mk.

Vuokratuloja vieraille lainatuista työkaluista, työkoneista ja lipuista oli 3 749 897 mk.

Toimistolle saapui kertomusvuoden aikana 2 845 kirjettä ja lähetettiin 1 799 kirjettä. Laskuja saapui 13 805 ja lähetettiin 3 465.

Järjestelytoimisto

Varsinaisia työntutkijoita oli kertomusvuoden aikana 5 ja lisäksi yksi työntutkija lyhyehkön ajan.

Suoritettut tehtävät ja tutkimukset koskivat mm.: erilaisten kuljetusautojen, koneiden ym. käyttökustannusten määräämistä, hankittavia autoja ja koneita, Kyläsaaren jätteenpolttolaitoksen toimintaa, katu- ja talorakennusosaston tapaturmatilastoa kertomusvuonna, työturvallisuustoimintaa, katujen puhtaanapitoa, työosastojen työmaiden kartoitusta, asiakaspalvelua henkilöasiaintoimistossa, koneelliseen palkanlaskentaan kuuluvia tehtäviä, koulutuskysymyksiä, lomakkeiden suunnittelua yms.

Konevarikko

Konevarikko jakautui toimistoon, konekorjaamoon, autokorjaamoon ja konevarastoon.

Toimiston henkilökuntaan kuuluivat toimistonhoitaja, kirjanpitäjä, 2 vakinaista toimistoapulaista ja näiden lisäksi 2 tilapäistä ja 2 työsopimussuhteessa olevaa toimistoapulaista, tuntikirjuri ja asiapoika.

Konekorjaamossa oli konekorjaamon päällikkö, 2 vakinaista ja 4 työsopimussuhteessa olevaa työnjohtajaa, vakinainen piirtäjä ja työsopimussuhteessa oleva suunnittelija sekä talonmies-lämmittäjä.

Autokorjaamossa oli autokorjaamon päällikkö, 2 vakinaista työnjohtajaa sekä työsopimussuhteessa 3 työnjohtajaa, kirjuri, tuntikirjuri, varastokirjuri ja toimistoapulainen.

Konevarastossa, joka käsitti sekä kone- että tarveainevaraston, olivat konevarastonhoitaja ja varastoesimies molemmat vakinaisia sekä 2 konetarkastajaa työsopimussuhteessa.

Työntekijöitä oli 31. 12. kertomusvuonna konekorjaamossa 168, autokorjaamossa 83 ja konevarastossa 8 eli yhteensä 259.

Suoritettut työt jakautuivat rakennusviraston eri osastojen ja kaupungin laitosten kesken markkamääräisesti seuraavasti: hankintatoimisto 173 776 183 mk, talorakennusosasto 58 246 530 mk, katurakennusosasto 21 067 417 mk, puhtaanapito-osasto 67 315 124 mk, puisto-osasto 3 835 277 mk, konevarasto 4 844 188 mk, satamalaitos 32 512 050 mk ja muut kaupungin laitokset 31 527 109 mk eli yhteensä 393 123 878 mk.

Varastossa vuoden alussa olleiden tarveaineiden arvo oli 100 274 222 mk. Vuoden aikana ostettiin 69 790 112 mk:n arvosta ja luovutettiin käyttöön 71 419 806 mk:n arvosta. V:een 1962 siirtyneiden tarvikkeiden arvo oli 74 863 518 mk.

Vuoden aikana saapui 9 483 laskua ja lähetettiin 1 796. Maksumääräyksiä annettiin samana aikana 1 125. Työtilauksia oli 7 771.